

A 1903/UVN

Tekijä Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus esteettisistä injektioista ja muista kirurgisista kauneusoperaatioista

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne tutkivat ja integroivat kansalliset säännöt ja lainsäädännön esteettisten pistoshoitojen ja muiden kirurgisten kauneusoperaatioiden osalta niin, että pistoshoitojen antaminen rajataan yksilön turvallisuuden suojaamiseksi vain terveydenhuollon ammattihenkilöille.

Taustaa

Ikääntymisen aiheuttamien muutosten korjaamisessa ja normaalien kasvonpiirteiden muokkaamisessa ja korostamisessa käytetyt veitsettömät menetelmät ovat yleistyneet. Nämä täyteainehoidot yhdistetään usein kauneuskirurgiaan, vaikka monissa maissa hoitoja voivat antaa myös muut kuin terveydenhuollon ammattilaiset.

Potilasturvallisuuden näkökulmasta on ongelmallista, että kaikissa Pohjoismaissa ei ole pistettävien täyteaineiden käyttöä säätelevää lainsäädäntöä. Esimerkiksi Suomessa botuliinipistoksia voi antaa vain terveydenhuollon ammattilainen, mutta muiden täyteaineiden osalta hoitojen tarjoajalta ei edellytetä koulutusta eikä heidän toimintaansa käytännössä valvota.

Tämän vuoksi on vaikeaa tarkistaa, onko hoidon toteuttajalla koulutusta pistoshoitoin tai millaisia toimia hoitopaikka noudattaa hygienian osalta. Tämän lisäksi on huomattava, että täyteaineita voi tilata käyttöönsä kuka tahansa. Tämä puolestaan lisää riskiä laadultaan huonojen tai jopa väärennettyjen täyteaineiden myynnille, mikä taas voi olla erittäin haitallista.

Lisäksi jos pistoshoitojen toteuttaja ei ole terveydenhuollon ammattilainen, ei mahdollinen toimenpiteestä johtuva vahinko kuulu potilasvakuutuksen piiriin. Injektiohoitojen antamista koskeva lainsäädäntö ja säädökset eroavat toisistaan Pohjoismaissa.

Ruotsissa astui hiljattain voimaan uusi laki esteettisen kirurgian toimenpiteistä ja esteettisistä injektiohoidoista. Uudet säännöt tarkoittavat muun muassa sitä, että toimijoiden on rekisteröitävä toimintansa vastaavalle valvontaviranomaiselle. Lisäksi kelpoisuusvaatimuksia tiukennettiin niin, että esteettisiä pistoshoitoja saavat antaa vain laillistetut lääkärit, hammaslääkärit ja sairaanhoitajat. Norjassa pistoshoitoja voivat antaa ainoastaan lain mukaan terveydenhuollon ammattikuntaan kuuluvat henkilöt. Tanskan säädökset ovat vuodelta 2007.

Suomessa vain botuliini (Botox) on reseptilääke, jota voi antaa vain lääkäri tai lääkärin valtuuttama terveydenhuollon ammattilainen, kuten sairaanhoitaja. Muita täyteainepistoksia voi antaa henkilö, jolla ei ole terveydenhuoltoalan koulutusta, kuten kosmetologi.

Suomessa astui kesällä 2021 voimaan laki eräistä EU-direktiiveissä säädetyistä lääkinnällisistä laitteista, jonka myötä ammattimainen käyttäjä (esim. kosmetologi) veloitetaan jatkossa ilmoittamaan Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle sekä valmistajalle, valtuutetulle edustajalle, maahantuojalle tai jakelijalle vaaratilanteista, jotka ovat johtaneet tai saattaneet johtaa terveyden vaarantumiseen. Tältä osalta EU:n käytännöt ovat jatkossa yhtenevät.

EU:n direktiivi on askel oikeaan suuntaan, mutta tarvitsemme järeämpiä toimia. Tiukempi ja pohjoismaisesti yhtenevä lainsäädäntö esteettisten pistoshoitojen osalta lisää potilasturvallisuutta ja parantaisi potilaan oikeuksia komplikaation sattuessa. Komplikaatioiden välttäminen ja ongelmatilanteisiin hyvin reagoiminen edellyttävät vaativaa lääketieteellistä osaamista, anatomian tuntemusta sekä valmiutta toimia akuuteissa hätätilanteissa.

Pohjolassa 24. tammikuuta 2022

Anders Kronborg (S)
Anna Vikström (S)
Annette Lind (S)
Camilla Gunell (ÅSD)
Doris J. Jensen (S)
Emilia Töyrä (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Eva Lindh (S)
Eveliina Heinäluoma (sd.)
Gunilla Carlsson (S)
Heidi Viljanen (sd.)
Henrik Møller (S)
Johan Andersson (S)

Jorodd Asphjell (A)
Karianne B. Bråthen (A)
Kim Berg (sd.)
Lars Mejern Larsson (S)
Marianne Strömkvist (S)
May Britt Lagesen (A)
Oddný G. Harðardóttir (Sf)
Per-Arne Håkansson (S)
Stein Erik Lauvås (A)
Tove Elise Madland (A)
Truls Vasvik (A)
Åsa Karlsson (S)